

A Fővárosi Ítéltábla az S.B.G.K. Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Szabó József ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. június 19. napján kelt 8.G.40.864/2008/169. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000,- (Ötszázezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) és az alperes 2005. november 17-én raktározási szerződést kötöttek 17.000 tonna gabona egyidejű tárolására. A raktározási szerződés 5. pontja tartalmazta a díjazást, amely raktározási és árumozgatási díjból állt és magában foglalta a be- és kitárolás egyszeri díját, valamint a raktárban bennálló készletek utáni tárolás díját. Az MVH által igénybe nem vett tárolási kapacitás után az alperest rendelkezésre állási díj illette meg. A raktározási szerződés 5.1.o) pontja szerint, amennyiben a vevő a rendelkezésre álló határidő alatt nem tárolja ki az árut, az azt követő időszakra az alperes az MVH-tól tárolási díjra nem jogosult, az áru határidőn túl történő tárolásával kapcsolatban felmerülő költségeit a vevővel szemben érvényesítheti.

Az MVH 4/2007. (VII.3.) számú Ajánlattételi Felhívásának 1. számú mellékletében szerepelt az értékesítésre meghirdetett kukorica. Az Ajánlattételi Felhívás X. fejezetében az áru határidőn túli elszállítására vonatkozó rendelkezések kerültek szabályozásra. Az MVH hozzájárult ahhoz, hogy a raktározó és a vevő között kötött külön tárolási szerződés alapján az intervenciós áru elszállításáig továbbra is az 5. számú melléklet szerinti szerződésben meghatározott raktártelepen, illetve tárolóban tároltassa a raktározóval a gabonát. A vevő és a raktározó a vevő részére értékesített, a szerződés 2. pontjában meghatározott mennyiségű gabona tárolására ugyanolyan díjtételek, illetve díjazási feltételek mellett köti meg a tárolási szerződést, mint ahogy azt az MVH és a raktározók között kötött raktározási szerződés tartalmazta azzal, hogy a vevő a tárolási, valamint a „kitárolás árumozgás nélkül” és a „kitárolás árumozgatással” díjtételek közötti különbözetet köteles megfizetni, míg a rendelkezésre állási díj és a raktározó egyéb szolgáltatásai tekintetében a vevő és a raktározó erre vonatkozó külön megállapodása az irányadó.

A felperes 2007. július 18-án ajánlatot tett az MVH felé a KUK 42. számú intervenciós gabona megvételére. Az MVH a 2007. július 23-án 2020319344 aktaszám alatt hozott határozatában az intervenciós gabona közösségi piacon történő értékesítésére benyújtott felperesi vételi ajánlatot

elfogadta. A határozat szerint a vételárat 2007. augusztus 24-ig kellett a felperesnek átutalnia. Hivatkoztak arra, hogy a 2131/93/EGK rendelet 16. cikke alapján a fizetésre megállapított határidő leteltéig az el nem szállított gabonát a határidő lejártakor minden szempontból elszállítottanak kell tekinteni és ezáltal a gabona tárolásával 359,- Ft/tonna/hó és az esetleges minőségromlásával kapcsolatos költségek a vevőt terhelik.

A készlet értékesítésről helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv felvételére került sor az MVH, az alperes és a felperes megbízottja, a ... Hungária Kft. aláírásával. Az ellenőrzés 2007. augusztus 8-tól 2007. augusztus 24-ig tartott. A jegyzőkönyv szerint az intervenció raktárból ténylegesen kiszállított résztétel nyilvántartás szerinti mennyisége 4.955,45 tonna, a ténylegesen kiszállított résztétel raktározási ideje 18 hónap volt. Ezen résztételre vonatkozó megengedett káló mennyiség 19,38 tonna volt, így a ténylegesen kiszállított mennyiséget 4.936,07 tonnában határozták meg. Az MVH által ellenőrzött kiszállított tömeg összesen 1.211,8 tonna volt, míg 2007. augusztus 24-én 3.724,27 tonna maradt a raktárban.

A ... Hungária Kft. részéről **G. T.** mint a felperes megbízottja szemrevételezte a terményt és megállapítása szerint az enyhén dohos, penészes szagú volt, az oldalfal mentén összeállt penészes góccok voltak. A 2007. augusztus 23-án felvett helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a vizsgált tétel megfelelt az intervenció követelményeknek.

A felperes az intervenció árát 2007. augusztus 24-ét követően is az alperes raktárában tárolta, az alperes által leszámlázott raktározási díjat megfizette. A kitárolást a felperes végezte, amelynek eredményeként 2007. december 10-ig elszállította az alperes raktárában maradt mennyiséget. Ugyanakkor megállapította, hogy 217,99 tonnával kevesebbet szállított el, mint amennyi az MVH határozat és a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv alapján járna a részére.

A raktározási szerződés módosítását 2007. augusztus 25-én csak a felperes írta alá.

A felperes a 2008. január 29-én kelt felszólítására az alperes aznap adatott válaszában közölte, hogy a mennyiségi követeléssel nem ért egyet, a nedvességtartalom változásának lehetőségével és ezáltal a tömegveszteség nélküli súlyveszteséggel kellett volna a felperesnek számolnia. Az MVH-val történt közös mintavételre nem került sor, illetve a háromoldalú megállapodást azért nem írta alá az alperes, mert az a nedvességtartalom miatti elszámolás módját nem tartalmazta. Az áru minőségének megóvása érdekében végzett folyamatos árukezelés miatti további száradásból keletkezett súlyveszteség az alperes érdekkörén kívül esik. Az alperes a kárfelelősségét nem ismerte el, jogellenesség és felróhatóság hiányában.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2008. június 3-án benyújtott, majd módosított elsődleges keresetében az alperest 43.598,- euró és ennek 2007. december 10-től a kifizetésig járó a Ptk. 301/A. §-a szerinti mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni a Ptk. 318. § (1) és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján.

Álláspontja szerint az alperes felelőssége a Ptk. 463. § (1) bekezdése és a Ptk. 464. § (2) bekezdése alapján a hiányzó áruért fennáll, mivel tájékoztatnia kellett volna a felperest olyan körülményről, amely miatt nagy mértékben szárad a gabona pár hónap alatt, különös tekintettel arra, hogy az azt megelőző 18 hónap tárolás során szinte semmit nem változott a nedvességtartalom. A helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv szerint a raktárban 2007. augusztus 24-én 3.724,27 tonna volt, ehhez képest azonban csak 3.506,28 tonnát tudott elszállítani. A különbözetként jelentkező 217,99 tonna hiányt jelezte az alperesnek, aki azt nem volt hajlandó pótolni. Mivel a megvásárolt árumennyiségre időközben különböző kötelezettségeket vállalt, ezért a piacról kellett pótolnia a fenti mennyiséget 43.598,- euró értékben. Álláspontja szerint a raktározási szerződés 2007. augusztus 24-ét követően az alperes raktárában maradt árumennyiségre vonatkozóan a felek között fennállt.

A felperes az alperes jogellenes magatartását abban látta, hogy a 2007. augusztus 24-én meglévő mennyiséghez képest az alperes 217,99 tonnával nem tudott elszámolni.

Másodlagos kereseti kérelmét a Ptk. 196. §-ára alapította, amennyiben a bíróság azt állapítaná meg,

hogy a felek között nem jött létre raktározási szerződés, abban az esetben az alperes a terményt a felelős őrzésre vonatkozó szabályok szerint köteles őrizni.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Előadta, hogy a felperesnek a betárolt termény jellegéből adódóan számolnia kellett a nedvességtartalom változásának a lehetőségével. A háromoldalú megállapodást azért nem írta alá, mert a nedvességtartalom változásának az elszámolási módját nem tartalmazta. Az áru minőségének megóvása érdekében végzett folyamatos árukezelés miatt bekövetkezett száradás okozta súlyvesztés az alperes érdekkörén kívüli tényezőkre vezethető vissza. Álláspontja szerint a felek között nem jött létre raktározási szerződés, mivel a lényeges kérdésekben nem állapodtak meg, sem a tárolás időtartamában, sem a tárolás költségében, sem az elszámolható káló mértékében. Az elsődleges kereseti kérelem tekintetében vitatta a kártérítési felelősségét. A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a felperesnek mint károsultnak kell bizonyítania, hogy az őrzött dologban esett kár a helytelen tárolás miatt következett be.

A Fővárosi Törvényszék a 2014. június 19. napján kelt 8.G.40.864/2008/169. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 41.218,- eurót és annak 2007. december 10. napjától 2013. június 30. napjáig számított minden naptári félév teljes idejére az Európai Központi Bank által meghatározott, az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes irányadó kamatlábbal megegyező mértékű kamatának 7 %-kal növelt összegű kamatát, 2013. július 1. napjától a megfizetés napjáig számított késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes Európai Központi Bank által meghatározott mértékű alapkamat nyolc százalékponttal növelt értékű kamatát és 4.278.868,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 74.195,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy az MVH 48/2007. (VII. 3.) számú Ajánlattételi Felhívás X. fejezete rendelkezik az áru határidőn túli elszállításával kapcsolatos kérdésekről, amire az 1. számú melléklet szerinti raktározási szerződés módosítás szabályai érvényesek. Az MVH hozzájárult ahhoz, hogy a raktározó és vevő közötti külön tárolási szerződés alapján az intervenció áru elszállításáig a raktártelepen tároltassa a raktározóval az árut. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felek nem kötöttek írásban raktározási szerződést.

D. S., alperesi ügyvezető elmondta, hogy raktározási szerződés nem jött létre a felperessel, hanem a felelős őrzés szerint tárolták az árut, az MVH-val kötött raktározási szerződésben foglalt tartalommal nem jött létre szerződés, mivel nem állapodott meg a felperessel a káló és a nedvességtartalom elszámolásában. **K. A.** a felperesi cég képviselőjét ellátó társaság ügyvezető igazgatója elmondta, hogy álláspontja szerint az Ajánlattételi Felhívás X. fejezetében foglalt tartalommal jött létre az alperessel a raktározási szerződés. Az elsőfokú bíróság **K. A.** és **D. S.** szembesítése alapján megállapította, hogy a felek írásban nem kötöttek szerződést, a káló és nedvességtartalom csökkenése miatti súlyvesztesség elszámolásában nem állapodtak meg és a raktárdíj mértéke nem függött a káló és nedvességtartalom csökkenése miatti súlyvesztéstől.

Az alperes raktározási díjat számlázott le, amelyet a felperes megfizetett. Ez azt igazolja, hogy a felek, bár írásban nem kötöttek szerződést, de a Ptk. 216. § (1) bekezdése alapján a szerződés ráutaló magatartással közöttük létrejött. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez. A felek a tárolás módjában, az árukezelés végzésében és ennek során felmerülő díj fizetésében megállapodtak. Rögzítették az Ajánlattételi Felhívásban, hogy a határidőn belül el nem szállított gabonára minden szempontból az 5. számú melléklet szerinti raktározási szerződés módosítás szabályai érvényesek. Az Ajánlattételi Felhívás X. fejezetében foglaltak szerint az MVH hozzájárult ahhoz, hogy a raktározó és a vevő között kötött külön tárolási szerződés

alapján az intervenciós áru elszállításáig továbbra is az 5. számú melléklet szerint szerződésben meghatározott raktártelepen, illetve tárolóban tároltassa a raktározóval a gabonát. A vevő és a raktározó a vevő részére értékesített, a szerződés 2. pontjában meghatározott mennyiségű gabona tárolására ugyanolyan díjtételek, illetve díjazási feltételek mellett köti meg a tárolási szerződést, mint ahogy azt az MVH és a raktározó között kötött raktározási szerződés tartalmazta azzal, hogy a vevő a tárolási, valamint a „kitárolás árumozgás nélkül” és „kitárolás árumozgással díjtételek” közötti különbséget köteles megfizetni, míg a rendelkezésre állási díj és a raktározó egyéb szolgáltatásai tekintetében a vevő és a raktározó erre vonatkozó külön megállapodása az irányadó. Az alperes és az MVH között létrejött raktározási szerződés 5.1.o) pontja alapján, amennyiben a vevő a rendelkezésre álló határidő alatt nem tárolja ki az árut, az azt követő időszakra az alperes az MVH-tól tárolási díjra nem jogosult, az áru határidőn túl történő tárolásával kapcsolatban felmerülő költségeit a vevővel szemben érvényesítheti. Az Ajánlattételi Felhívás X. fejezetében és a raktározási szerződés 5.1.o) pontjában foglaltak alapján a felek jogviszonyára az Ajánlattételi Felhívásban foglalt eltéréssel a raktározási szerződés rendelkezései alkalmazandók a felek ettől eltérő megállapodásának hiányában. Ezt támasztotta alá **K. A.** tanúvallomása és az alperes által kiállított számlák.

Az elsőfokú bíróság a felek által csatolt okirati bizonyítékok, a tanúk meghallgatása és a lefolytatott bizonyítás eredménye alapján vizsgálta az áru tárolásának a körülményeit, az áruhiány fennállása esetén annak okát.

Az elsőfokú bíróság a felperes által beszerzett dr. **F. K.** által készített magánszakértői vélemény és **Lné T. A.** a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményeinek ellentmondásának a feloldására a felperes indítványára az Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testületet rendelte ki.

Az elsőfokú bíróság az Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testület eljárásával kapcsolatos alperesi kifogást alaptalannak találta, figyelemmel a 2013. május 6-án 109. sorszám alatt tett azon bejelentésre, hogy dr. **I. Z.**t szabályszerűen jelölték a testület tagjai közé, de még nem tett esküt. A testület elnöke tájékoztatta a bíróságot arról, hogy dr. **I. Z.** nem tekinthető a testület tagjának és mint bevont szakértő közreműködik a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet 15. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak szerint az eseti bizottság munkájában és kérte szakértőként kirendelni. Az elsőfokú bíróság a 2013. október 25-én kelt 132. sorszámú végzésével a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet 15. § (2) bekezdése szerint az Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testület 109-I. sorszámú bejelentése alapján a 108. sorszámú kirendelő végzésben foglalt kérdésekre szakértői vélemény adására kirendelte dr. **I. Z.** bevont szakértőt. Felhívta a szakértői testületet, hogy a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet 18. § (4) bekezdése alapján a bíróságnak és a feleknek a 2013. május 21-én megküldött szakértői vélemény ellenjegyzését pótolja. Az elsőfokú bíróság felhívta a szakértői testületet, hogy a bevont szakértővel egyesített szakértői nyilatkozatát a 124. sorszámú végzésben meghatározott határidőben terjessze elő. A szakértői testület a kirendelő végzésben foglaltak szerint 2013. november 19-én terjesztette elő az egyesített szakértői véleményét, melyet a szakértői testület elnöke, az előadó szakértő és a bevont szakértő írtak alá és ellenjegyzéssel ellátta a szakértői testület elnöke, megerősítve a szakértői testület 2013. május 21-én kelt véleményét.

A 112. számú szakértői véleményben megállapításra került, hogy változott 2007. augusztus 24-e és 2007. december 10-e közötti időszakban az alperes raktárában tárolt gabona nedvességtartalma. A szakértői testület a nedvességtartalom változásának okaként egyrészt a környezeti levegő klimatikus jellemzőjének hatását jelölte meg, ezen belül a középhőmérséklet és az átlagos relatív páratartalom a meghatározó, és a másik ok, ha a terményben többletnedvesség tartalom kerül, pl. beázásból eredően. A terménybe került többletnedvesség a szakértői vélemények és a vonatkozó jegyzőkönyvek szerint 70-80 tonna terményt érintett, ez a mennyiség kiselejtezésre került, a többletnedvesség okozta nedvesség változás az átvett terményre vonatkozóan mérési hibahatáron belül volt, ezért az elhanyagolható.

A szakértői testület a 2013. november 19-én kelt szakvélemény kiegészítésében a súlyeltérés

mértékét 2007. december 10-én 1 %-os kálóval számolva 162,87 tonnában állapította meg, míg a 75 tonnát kiselejtezett terményként jelölte meg.

Az elsőfokú bíróság az Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testület szakértői véleményét kiegészítéseivel együtt elfogadta, annak alapos voltára tekintettel. Részletes, okszerű indokolását adta a szakértői testület és a részéről eljáró dr. **B. J.** szakértő a 2003. szeptember 12-én, 2013. december 17-én és 2014. február 20-án tartott tárgyalásokon tett megállapításai, valamint a felek által feltett kérdésekre adott válaszaiban, feloldva a szakértői vélemény és a magánszakértői vélemény eltérő megállapításai közötti ellentmondást. Az alperesnek a felperessel ráutaló magatartással létrejött raktározási szerződés alapján elszámolási kötelezettsége 2007. augusztus 25-e és december 10-e közötti időszakra 3.724,27 tonna tekintetében állt fenn. Az elsőfokú bíróság nem osztotta a felperes azon álláspontját, hogy a káló elszámolására az alperes 2007. augusztus 24-i elszámolást követően nem jogosult. A felperes 3.506,28 tonna árut vett át, a különbözet 217,99 tonna.

Lné T. A. a 2013. március 11-én kelt nyilatkozatában kifejtette, hogy a raktárban voltak beázások, a beázott tételek becsült nagyságrendje 70-80 tonna volt. Az elsőfokú bíróság által elfogadott Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testület szakértői véleménye szerint a tárolt termény súlya 536,15 tonna. A káló mennyiségét az elsőfokú bíróság a raktározás 2007. augusztus 25-től december 10-ig tartó időszakára tekintettel 1 %-ban határozta meg, figyelemmel arra a körülményre, hogy az alperes és az MVH a raktározási szerződésben a megengedhető káló mértékét a raktározás időtartamától függően állapították meg. A kálót a raktározási szerződés alapján 2007. augusztus 24-ig az MVH-val elszámolták, ezért a káló mértékének meghatározása során az elsőfokú bíróság a 2007. augusztus 25-től december 10-ig tartó időszakot vette figyelembe. Ennek megfelelően a káló 69,74 tonna, a kitárolt mennyiség 260,32 tonna. A szakértői testület minőségileg kifogásolt terményként 75 tonnát határozott meg, amelyre az alperes elszámolási kötelezettsége fennáll, ezért a hiányként megjelölt 131,09 tonna mellett összesen 206,09 tonna az a mennyiség, amelyet az alperes nem tudott kiadni. A felperes igazolta a csatolt szerződésekkel, hogy ezen mennyiség után 41.218,- eurót fizetett ki.

Az alperes a Ptk. 463. § (1) bekezdése alapján felel a hiányzó áruért és az ezzel bekövetkezett kár megtérítésére köteles a Ptk. 318. §-a alapján.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak Pp. 252. § (2) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalára a Pp. 51. §-ának megsértésével került sor, mivel az MVH perben állása jelen eljárásban elengedhetetlen és kötelező lett volna, mert a peres eljárás alapját képező jogviszony a felperes és az MVH között létrejött adásvételi szerződés volt, továbbá az alperes mint raktározó az MVH-val állt jogviszonyban, a peres eljárás tárgya ezen adásvételi és raktározási szerződésekhez kapcsolódó eldöntendő jogkérdés volt. Ezen túlmenően az Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testület által beterjesztett szakértői vélemény és annak kiegészítései a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendeletben, valamint a Pp. 183. § (1) bekezdésében foglaltaknak nem felelt meg. Állította, hogy a szakértői testület nem lett szabályszerűen megalakítva. Bevont szakértő igénybevétele esetén is az eseti bizottságnak három főből kellett volna állnia a bevont szakértőn kívül, amit alátámaszt a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet 15. § (2) bekezdése, valamint 18. § (2) és (3) bekezdései. Ezzel szemben a benyújtott szakértői vélemény és kiegészítő szakértői vélemények csak három szakértő bevonásáról és eljárásban történő részvételéről szól, melyek közül egy a bevont szakértő volt. Megjegyezte, hogy az ítélet alapját képező szakvélemény tekintetében dr. **I. Z.** bevont szakértőként csak az alapszakértői vélemény elkészülte után került kirendelésre. Mindebből következően az alapszakértői vélemény szakértői véleménynek nem lett volna tekinthető. Ezen túlmenően nem ismert, hogy dr. **I. Z.** milyen szakértői

véleményt terjesztett elő, mivel az egyesített szakvélemény csak lehetőségként szerepel a vonatkozó jogszabályi rendelkezésben.

Másodlagos fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását. Arra hivatkozott, hogy a perbeli Ajánlattételi Felhívás szerint az MVH és a felperes közötti elszámolás alapja a ténylegesen átadott mennyiség kellett volna, hogy legyen. Erre utalnak az Ajánlattételi Felhívás 7. oldalának 7. és 8. bekezdései. Az Ajánlattételi Felhívás 8. oldalának 6. bekezdése egyértelműen utal arra, hogy a készlet megvásárlását követően, amennyiben azt határidőre nem szállítja el a vevő, akkor a raktározóval külön erre vonatkozó megállapodás megkötése szükséges. Ilyen szerződés a peres felek között nem jött létre, mivel a lényeges szerződési feltételekben nem tudtak megegyezni. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a felek között ráutaló magatartással a szerződés létrejött. Az alperes részéről kizárólag egy gazdasági kényszerhelyzet alakult ki, mivel korábban az MVH részére tárolt kukoricának új tulajdonosa a felperes lett, a teljes árumennyiséget a felperes a megadott határidőre nem szállította el. Ennek figyelembevételével az a tény, hogy a korábbi tárolási díjat az alperes a felperes részére kiszámlázta, nem alapozhatja meg azt, hogy a felek között ráutaló magatartással létrejött volna a szerződés. Téves az a megállapítás, hogy az alperes és a felperes a lényeges szerződéses feltételekben megállapodtak volna, mivel a leglényegesebb kérdésekben, így a káló elszámolás tekintetében, nem jött létre közöttük megállapodás. A meghallgatott tanúk is megerősítették, hogy ezen kérdéskörök miatt sem került sor szerződéskötésre.

Hangsúlyozta, hogy az MVH a felperes részére 5 %-kal kevesebb kukoricát szolgáltatathatott volna ki szerződésszerűen. Ennek figyelembevétele mellett a felperesnek az MVH általi esetleges 5 %-kal kisebb mértékben történő teljesítésével számolnia kellett. Mindebből következően a felperest ért kár vonatkozásában a fedezeti vételre történő hivatkozás nem lehet helytálló. A felperes nem bizonyította azt, hogy a csatolt okiratokban szereplő jogügyletek ok-okozati összefüggésben állnak azzal, hogy részére 206,09 tonna mennyiséggel kevesebb került a szakértői vélemény alapján kiadásra. Álláspontja szerint helytállási kötelezettségének fennállása esetén az kizárólag csak a hiányzó gabonátétel ellenértékeként az MVH részére megfizetett összeg, illetve az MVH-tól megvásárolt, a felperes által bemintázott és megismert minőségű áru összege számolható fel. A felperes maga csatolt okiratokat annak igazolására, hogy a kukoricát az MVH-val kötött adásvételi szerződés teljesülését megelőzően megvizsgálta, és azt tapasztalta, hogy az idegen szagú, penészes és kártevőkkel érintett volt.

Továbbra is az az álláspontja, hogy a betárolt kukorica a tárolási időszak alatt kiszáradt, amiből következően jelentős súlyvesztés keletkezett. Ezt igazolják a minőségellenőrzési kartonon rögzített adatok is, mely adatokat mind a szakértői testület, mind az elsőfokú bíróság hibásan, a bizonyítékok értékelésekor, mellőzött. Az alperes az adott időszakra vonatkozó klimatikus viszonyokat, továbbá a tárolás helyéhez közeli másik tárolóban bekövetkezett nedvességtartalom változásra vonatkozó bizonyítékokat is becsatolta. Ezen bizonyítékokat azonban az elsőfokú bíróság és a szakértői testület is érdemi indokolás nélkül, helytelenül rekesztett ki a releváns bizonyítékok köréből. Ezzel ellentétben elfogadásra került az MVH által készített nedvességtartalom mérés is, mely egyetlen minta alapján állapította meg a tárolt kukorica nedvességtartalmát. A fenti bizonyítékok mellőzése miatt az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan.

Harmadlagos fellebbezési kérelmében előadta, hogy az alperes kötelezésének csak és kizárólag a szakértői véleményben megállapított mértékig – a felperes által a hiányzó tételekért az MVH felé megfizetett tényleges ellenérték erejéig – lehet helye.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy a per tárgya, illetve alapja nem a felperesi társaság és az MVH közötti adásvételi szerződés volt, hanem az alperes és a felperes közötti raktározási szerződés. A raktározási szerződés a két fél között – ahogy azt az elsőfokú bíróság az ítéletében maga is megállapította – egyértelműen

létrejött. Minderre tekintettel nem lett volna kötelező az MVH perben állása.

Ugyancsak alaptalan a szakértői testülettel összefüggésben előterjesztett kifogás is, mivel a szakértői testület eljárása a jogszabályoknak megfelelő volt. Az elsőfokú eljárásban az alperes által a szakértői testülettel kapcsolatban felvetett aggályokat a szakértői testület egyértelműen tisztázta, illetve orvosolta, a szakvéleménye minden tekintetben a jogszabályoknak megfelelő. Dr. **I. Z.** kirendelésének és az alapszakvélemény elkészülésének idejére vonatkozó alperesi kifogás, álláspontja szerint nem releváns, mivel a szakértői testület a bevont szakértőt kirendelő végzést követően is megerősítette és fenntartotta korábbi szakvéleményét. A 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet sehol nem írja azt elő, hogy a bevont szakértőnek különálló írásos szakvéleményt kell készítenie és azt kellene utólag úgy egyesítenie a szakértői testület tagjainak szakvéleményéhez, hogy azok mint két különálló szakvélemény utólag is elválaszthatók legyenek.

Érdemben előadta, hogy alaptalan az alperesnek a gazdasági kényszerhelyzetre való hivatkozása, mert ilyen jogviszony nem létezik és ez a számlák kiállításának alapját sem képezheti. Hangsúlyozta, hogy az eredeti tárolási határidő lejártát követően az alperes a terményt továbbra is a raktárában tárolta és a raktározásról számlákat állított ki. Ezen belül továbbra is rendelkezésre állási díjat, tárolási díjat és kitérési díjat számlázott, amely számlákat meg is fizetett az alperes részére. Amennyiben nem állt volna fenn szerződés a felek között, úgy az alperes nem lett volna jogosult ezen díjtételeket és a számlákon szereplő összegeket leszámlázni a felperes részére, csak az igazolt költségei megtérítésére tarthatott volna igényt. Az alperes azonban a díjtételeket kiszámlázta, illetve a felperest nem szólította fel arra, hogy a terményt szállítsa el a raktárból.

Kiemelte, hogy a felek között az eredeti kitérési határidő lejártakor közösen felvett helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben az alperes semmilyen olyan megjegyzést nem tett, amely arra engedett volna következtetni, hogy a további tárolással vagy az arra vonatkozó jogviszonnyal nem értene egyet.

Szerződéses jogviszony hiányában az alperes a hiányzó terménnyel a felelős őrzés szabályai szerint is köteles lett volna elszámolni, kártérítési felelőssége a Ptk. 196. § és 339. § (1) bekezdése alapján ugyanúgy fennáll.

A gabona beszáradására vonatkozó alperesi álláspontot a rendelkezésre álló szakértői testület szakvéleménye, illetve dr. **F. K.** szakértő szakvéleménye is egyértelműen cáfolta. E körben hivatkozott arra is, hogy az alperes az eljárás során nem igazolta azt, hogy a másik intervenció vevő mikor és mennyi gabonát szállított el a raktárból. Ennek azért van jelentősége, mert az alperes velük szemben kíván nedvességtartalom csökkenést elszámolni, ugyanakkor nem vitásan a terményt más vevő árujával együtt raktározta. Mivel a felperesi társaság szállította el a raktárból utoljára a terményt, ezért a hiányt náluk „csapódott le”.

Az alperes a másodfokú eljárás során előadta, hogy 2014. szeptember 29-én megkereste a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumot a szakértői testülettel kapcsolatban, amire a minisztérium 2015. március 5-én kelt levelében válaszolt.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, nem vizsgálta a felperes keresetét elutasító rendelkezést.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján megalapozott jogi indokolással marasztalta az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére nincs ok, mivel az elsőfokú bíróság

eljárási szabálysértést nem követett el.

Helyesen hivatkozott a felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a jelen per alapját a peres felek közötti 2007. augusztus 25-ét követő raktározási szerződés képezte, amely szerződéses jogviszonyban az MVH már nem szerepelt. Az alperes és az MVH 2005. november 17-én raktározási szerződést kötött, míg az MVH és a felperes között adásvételi szerződés jött létre. Az MVH a 2007. július 23-án kelt határozatában a vételár kifizetésének határidejét 2007. augusztus 24-i időpontban jelölte meg és ugyanaddig kellett elszállítania a felperesnek a megvásárolt kukoricát. Ezen időponttal az MVH és a felperes közötti jogviszony megszűnt, amit alátámaszt a 2005. november 17-i raktározási szerződés 5.1.o) pontja is. A 2007. augusztus 24-ig el nem szállított kukorica vonatkozásában 2007. augusztus 25-től jogviszony kizárólag a peres felek között volt, ezért nincs olyan közös jog, vagy olyan közös kötelezettség vagy ugyanazon jogviszonyból származó követelés, ami az MVH perben állását megalapozná.

A Pp. 183. § (1) bekezdése és a 2005. évi XLVII. törvény 31. § (6) bekezdésének c) pontja alapján került megalkotásra a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet az igazságügyi szakértői testületek szervezetről és működéséről, amely részletesen szabályozza a szakértői testület eljárását.

A szakértő kirendelése körében a bíróságnak az a feladata, hogy az adott szakkérdés elbírálásához szakértelemmel rendelkező szakértői testületet rendeljen ki, feltegye azokat a releváns kérdéseket, amelyek a perbeli jogviszony elbírálásához szükségesek, és ezt követően az előterjesztett szakvéleményt értékeli. Az egységes bírói gyakorlat szerint azonban nem feladata a bíróságnak a szakértői testület működésének az ellenőrzése, mivel ez a 2005. évi XLVII. törvény 29. § (6) bekezdése alapján a miniszter hatáskörébe tartozik (Fővárosi Ítéltábla 17.Pkf.28.019/2011/8).

Ezen jogszabályi rendelkezés alapján az alperes törvényességi felügyelet keretében érvényesítheti a szakértői testület megalakításával kapcsolatos kifogásait. A másodfokú tárgyaláson csatolt igazságügyi minisztériumi tájékoztatás ebből a szempontból irreleváns, maga a levél is kiemeli, hogy az ott rögzített álláspont kizárólag a minisztérium jogértelmezését tükrözi. Az Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testület vonatkozásában az alperes törvényességi felügyeleti eljárást nem indított, erre a másodfokú eljárásban sem hivatkozott.

Az alperesi fellebbezés kapcsán rámutat a másodfokú bíróság arra, hogy a 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet 15. § (2) bekezdése csak lehetőségként említi a szakértői testület és a bevont szakértő szakvéleményének egyesítését és nem kötelezettséggént. Az elsőfokú bíróság az alperesnek a szakértői testülettel kapcsolatos kifogását részletesen megindokolta, azzal a másodfokú bíróság egyetértett.

A szakértői testület véleményének kiegészítésére többször sor került. Dr. I. Z. szakértő a 2014. január 27-én készült III. számú kiegészítői szakértői vélemény készítésekor már mint a szakértői testület tagja járt el, amelyben megerősítésre került az alapszakvélemény.

A másodlagos fellebbezési kérelem körében a perbeli jogviszony elbírálása szempontjából irreleváns, hogy az intervenciós kukorica átadása során az MVH-nak a felperessel hogyan kellett volna elszámolnia, mert az csak abban a jogviszonyban vizsgálható. A jelen peres felek közötti elszámolás alapja a 2007. augusztus 24-i helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv, amelyben egyértelműen rögzítésre került, hogy ezen a napon 3.724,27 tonna intervenciós kukorica maradt a raktárban. A jegyzőkönyvet – többek között – a felperes megbízottja is jogfenntartás nélkül aláírta, az ott rögzített mennyiséget a felperes csak a jelen eljárásban vitatta, és mivel eltérő mennyiséget nem bizonyított, ezért a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben szereplő árumennyiség az irányadó.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a peres felek között ráutaló

magatartással 2007. augusztus 25-től kezdődően létrejött a raktározási szerződés, amit egyértelműen alátámaszt az Ajánlattételi Felhívás X. fejezete, az alperes és az MVH közötti raktározási szerződés 5.1.o) pontja, **K. A.** tanúvallomása és az alperes által kiállított számlák. Az alperes által a felperes felé kiállított számlákon lévő összeg mint raktározási díj – egyezően az MVH felé kiállított számlákkal – három részből tevődött össze: a rendelkezésre állási díjból, a tárolási díjból és a kitárolási díjból. Az alperes a MVH-val kötött raktározási szerződésben szereplő rendelkezésre állási díjra az általa igénybe nem vett tárolási kapacitás után volt jogosult, ami a felperes vonatkozásában – megállapodás hiányában – nem illette volna meg az alperest, mivel csak a ténylegesen tárolt mennyiség után kellett volna a raktározási díjat megfizetnie. Mindez a korábbi raktározási szerződésnek a peres felek közötti ráutaló magatartással létrejött szerződéskötését támasztja alá.

A perbe becsatolt okiratok egyértelműen bizonyítják azt, hogy a 2007. augusztus 24-én rögzített kukorica mennyiségéhez képest a kitárolás befejezéséig a felperes kevesebb intervenciós kukoricát tudott elszállítani. A hiányzó mennyiséget egyértelműen és aggálytalanul a szakértői testület állapította meg. A felperes az elsőfokú eljárásban a kártérítés valamennyi elemét bizonyította, az általa becsatolt szerződések bizonyítják a fedezeti tétel tényét, mennyiségét ésösszecszerűségét.

Az alperes a fellebbezésében is csak állította az intervenciós kukorica kiszáradását és az ebből eredő súlyvesztéseget, azonban az elsőfokú eljárásban felperes által csatolt dr. **F. K.** igazságügyi szakértő magánszakvéleménye és a szakértői testület egybehangzó véleményei alapján az került bizonyításra, hogy 2007. augusztus 25-től 2007. december 10-ig tartó időszakban nedvességtartalom növekedés volt, nem pedig nedvességtartalom csökkenés. Az alperes állításával szemben a minőségellenőrzési kartonon rögzített adatok vizsgálatára sor került, a szakértői testület a III. számú kiegészítő szakértői véleményének 11. oldalán indokolta meg, hogy miért nem ezeket az adatokat, hanem az Országos Meteorológiai Szolgálatnak a térségre vonatkozó adatait vette figyelembe a nedvességtartalom megállapítása szempontjából. A másik tárolóban bekövetkezett nedvességtartalom változásra vonatkozó bizonyítékok azért irrelevánsak, mert a perbeli intervenciós kukorica tárolása nem ott történt, ezért a nedvességtartalmának a megállapítására nem alkalmas.

Az alperes a fellebbezésében a szakértői testület véleményét ezen túlmenően érdemben nem kifogásolta – azt a kiegészítésekkel együtt – a másodfokú bíróság is aggálytalanak találta.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a másodfokú eljárásban arra, hogy a felperes az MVH-val nem számolt el, mivel az elszámolás megtörtént, azt a felperes F/120/1 alatt csatolta, az MVH az elszámolásról külön határozatot hozott.

Az alperes a harmadlagos fellebbezési kérelmét nem indokolta, kizárólag a szakértői véleményben megállapított mértékre hivatkozott. A szakértői testület III. számú szakértői vélemény kiegészítésében a bruttó hiányt 131,09 + 75 összesen: 206,09 tonnában jelölte meg azzal, hogy a 75 tonna átlagérték a periratban szerepel, ami a minőségileg kifogásolt leselejtezett termék volt. Ezt a mennyiséget a szakértői testület felkéréséig egyik peres fél sem vitatott. Dr. **B. J.** igazságügyi szakértő a 2014. február 20-án történt meghallgatásakor fenntartotta a bruttó hiányra vonatkozó megállapítását, hogy az 131,09 tonna és 75 tonna, összesen 206,09 tonna. Ez pedig megegyezik azzal a mennyiséggel, amit az elsőfokú bíróság hiányként megállapított, és ezen mennyiség figyelembevételével marasztalta az alperest.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell a felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetnie. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a megbízási szerződés és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § a) és b) pontjai alapján mérlegeléssel, a ténylegesen kifejtett ügyvédi munkára tekintettel állapította meg.

Budapest, 2015. év március hó 19. napján

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna s.k.
előadó bíró

. Gáspár Mónika s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő